

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

19 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het tekort aan beurzen voor jonge wetenschappers en onderzoekers

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Short-Title Catalogus Vlaanderen (STCV)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 19 februari 2004

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.26 uur.*

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het tekort aan beurzen voor jonge wetenschappers en onderzoekers

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over het tekort aan beurzen voor jonge wetenschappers en onderzoekers.

Aan deze interpellatie was oorspronkelijk een vraag gekoppeld van mevrouw Hermans, maar zij kon hier niet aanwezig zijn.

Minister Vanderpoorten antwoordt in naam van minister Van Mechelen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, ik had graag mevrouw Hermans in ons midden gehad, om te vernemen hoe zij over dit probleem denkt.

Volgens de media, meer bepaald De Morgen van december, is er enerzijds een acuut tekort aan beurzen voor jonge vorsers. Anderzijds is er het probleem van het tekort aan onderzoekers, waarover we het hier al meermaals hebben gehad. Ik wil even het geheugen van de commissie oprispen. Op 5 juli 2001 werd hierover reeds een vraag gesteld. Meer specifiek werd toen gepeild naar mogelijke initiatieven om het dreigende tekort aan wetenschappers tegen te gaan. Een tweede maal werd het dreigende tekort aan wetenschappers in Vlaan-

deren aangekaart op 15 mei 2002, in een interpellatie. Tegen 2010 worden we geacht 3 percent van het bruto regionaal product te reserveren voor onderzoek en ontwikkeling. We hebben dus nood aan meer onderzoekers, willen we dit realiseren. Dat blijkt ook uit de beleidsbrief 2003-2004.

Hier rijst dus een duidelijk probleem. Mevrouw de minister, in uw antwoord van juli 2001 stelde u dat er een studie zou worden verricht naar dit onderwerp. Die studie vond inderdaad plaats, onder meer via de VRWB. Ook zijn er de indicaties van het Speurboekje, een publicatie over wetenschapsbeleid. Zo blijkt dat er zowel problemen rijzen op het vlak van de uitstroom van oudere professoren als op het vlak van de instroom. In het Speurboekje staan grafieken over de leeftijdsopbouw van de professoren, de zogenaamde ZAP'ers. Daaruit blijkt dat er sprake is van een enorme veroudering. Vooral de leeftijdsklasse tussen 50 en 54 jaar scoort zeer hoog. Dat komt onder meer omdat er in de jaren tachtig en in het begin van de jaren negentig om financiële redenen onvoldoende assistenten werden aangetrokken : vandaar de heel zwakke positionering van de middenleeftijdsklasse. Die veroudering maakt dat de komende 10 jaar meer dan 30 percent van de hoogleraren er sowieso mee gaat stoppen. Bovendien leeft de vraag bij professoren om vervroegd te kunnen stoppen, namelijk vanaf 60 jaar. Dan kan dit ten vroegste. Dat betekent dat dit cijfer van 30 percent in de nabije toekomst wel eens zou kunnen stijgen tot 35 of 40 percent.

Dan is er het pijnpunt van de instroom, dat duidelijk werd aangetoond in een studie van de VRWB. Slechts een derde van alle doctoraatsstudenten behaalt ook daadwerkelijk deze titel. Hoewel ze als student doorgaans beter scoren, doen vrouwen het, blijkbaar door specifieke omstandigheden, minder goed dan mannen wat het behalen van dit doctoraat betreft. Slechts 28 percent van de vrouwen behaalt dit diploma, tegenover 35 percent van de

Vandenbroeke

mannen. Ook voor wie voor minder dan 40 percent aan een universiteit verbonden is, is de kans zeer groot dat hij uiteindelijk niet zal doctoreren. Opvallend is ook dat er terzake nogal wat verschillen zijn tussen de diverse departementen : zo doen de humane wetenschappen het duidelijk minder goed dan de exacte. Liefst 4 op de 10 doctoraatsstudenten verlaten de universiteit reeds binnen de 2 jaar. Ik neem aan dat dit ook wat conjunctuurgebonden is, maar dit is toch de vaststelling van de VRWB-studie.

Een andere factor, naast de conjuncturele, is de beperkte omkadering, die ervoor zorgt dat een aantal doctoraatsstudenten vervreemden. Er is een professor voor drie doctoraatsstudenten. Meer mensen en middelen zijn nodig om ervoor te zorgen dat de komende 10 jaar meer mensen hun doctoraatsdiploma behalen.

Mevrouw de minister, deze problematiek werd reeds eerder door u onderkend. Ik citeer uit uw antwoord op mijn vraag van 5 juli 2001 : 'Het uitbreiden van de nu nog beperkte mogelijkheden om een onderwijsopdracht in het secundair onderwijs te combineren met wetenschappelijk onderzoek, om aldus een doctoraat te behalen, kan in de toekomst overwogen worden. Men moet ook gevormde onderzoekers aansporen om een beperkte onderwijsopdracht te vervullen in het secundair onderwijs.'

Mijnheer de voorzitter, collega's, als ik alles op een rijtje zet, is het bevreemdend dat begin december 2003 in De Morgen gesteld werd dat er een acuut probleem is met het aantal beurzen. De titel was heel duidelijk : 'Geen beurs voor honderden briljante vorsers.' Steeds meer beloftevolle jonge vorsers die een doctoraatsonderzoek willen aanvatten, vallen uit de boot omdat er niet genoeg beurzen beschikbaar zijn.

Het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen verwacht dit jaar meer dan 80 zeer goede kandidaten te moeten weigeren. Het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek moest vorig jaar minstens 200 goede onderzoekers, die een doctoraatsbeurs hadden aangevraagd, weigeren en 110 kandidaten voor een postdoctoraat opzijschuiven. Dit blijkt uit de cijfers die in De Morgen stonden. Ik citeer de krant : 'Vroeger waren goede kandidaten bijna zeker van een beurs, aldus de informatie die we krijgen via het IWT. Nu kunnen we minder dan de helft van de valabele kandidaten voor een docto-

raatsonderzoek opnemen voor een beurs. Zo klinkt het bij het FWO.'

IWT en FWO zagen het aantal aanvragen recent sterk stijgen. Ik neem aan dat dit ook komt door de grotere instroom van studenten. Bij het IWT, dat toegepast onderzoek in de positieve wetenschappen steunt, stegen de aanvragen van 386 in 2001, tot 680 vorig jaar : een toename met 75 percent. Het FWO, dat zich toespitst op fundamenteel onderzoek op alle terreinen, sluit de nieuwe aanvragen begin februari af. Hier is sprake van een toename met 20 percent, van 427 naar 512 aanvragen voor een doctoraatsbeurs. Voor onderzoek na een doctoraat stegen de aanvragen van 229 naar 275.

Ondanks de toenemende vraag ligt het aantal beschikbare specialisatiebeurzen bij het IWT vast op ongeveer 150. Bij het FWO gaat het om 150 doctoraatsbeurzen, en 100 beurzen voor postdocs. De woordvoerder van het IWT zegt : 'Voor het eerst kunnen we een groot aantal kandidaten, die goed worden beoordeeld, geen beurs toekennen. Dit zorgt uiteraard voor frustratie bij alle partijen. Goede kandidaten waren vroeger bijna zeker van een beurs, nu absoluut niet meer.' Ik citeer ook nog de woordvoerder van het FWO : 'Het is bijzonder schrijnend dat we ook hier niet meer kunnen aanwerven. Het is een luxe dat we meer talent hebben dan we kunnen aannemen.'

Mevrouw de minister, wat kunt u ondernemen om zo snel mogelijk een oplossing te vinden voor het probleem van de in- en uitstroom ? Is het niet noodzakelijk om het aantal FWO- en/of IWT-beurzen te laten toenemen ? Welke middelen kunnen hiervoor worden ingeschreven ? Hoe staat het met het overleg met de academische wereld over de uitstippeling van het personeelsbeleid tot 2010 ? Is het niet een absolute noodzaak om hier werk van te maken ? Hoe staat het met de maatregelen voor het uitbreiden van de nu nog beperkte mogelijkheden om een onderwijsopdracht in het secundair onderwijs te combineren met wetenschappelijk onderzoek ?

Mevrouw de minister, hoe denkt u of hoe denkt minister Van Mechelen de gevormde onderzoekers aan te sporen om een beperkte onderwijsopdracht in het secundair onderwijs op te nemen ? Wat denkt u van het voorstel om aan doctoraatsstudenten contracten van 4 of 5 jaar aan te bieden, in plaats van uit te pakken met kortlopende contracten ?

Mijnheer de voorzitter, ik laat, om geëigende redenen, enkele vragen over het emeritaat wegvallen.

Vandenbroeke

Als de minister erop antwoordt, zal ik het wel horen.

Mevrouw de minister, kunt u een overzicht geven van het aantal doctoraatsstudenten aan de Vlaamse universiteiten, met een verdeling volgens faculteit ?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik weet dat deze problematiek de heer Vandenbroeke na aan het hart ligt. De vragen en de motivatie zijn wel vrij eenzijdig opgesteld, en gericht op de beurzen die men kan verkrijgen bij het FWO en andere. De hoegrootheid van de middelen voor wetenschappelijk onderzoek is tijdens deze regeerperiode aanzienlijk toegenomen. Toen u nog deel uitmaakte van de meerderheid, hebben we onder meer op uw verzoek de middelen voor het BOF drastisch verhoogd. Universiteiten putten natuurlijk ook uit eigen middelen.

Ik vind de vraag over de instroom erg belangrijk. Het blijft me een raadsel hoe universiteiten valabele kandidaten screenen en toelaten voor een doctoraatsbeurs of andere opdrachten in het kader van wetenschappelijk onderzoek. Het is niet normaal dat binnen de kortste keren heel wat kandidaten weer uitstromen. De heer Vandenbroeke schetst een mogelijk toekomstperspectief voor jonge wetenschappers. Er komt echter straks een gat dat opgevuld zal kunnen worden. Er zullen meer dan voldoende vragen komen van universiteiten. Het ontbreekt echter aan een personeelsbeleid op vlak van instroom, doorstroom en uitstroom aan universiteiten, onderzoeksinstituten en spin-offs. Dat is een groot probleem.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Vandenbroeke, de thema's die u aanraakt, overstijgen ruim de kwestie van het tekort aan beurzen voor doctorandi. De cijfers die u citeert, zijn in elk geval correct. Het aantal afgestudeerden die dingen naar een doctoraatsbeurs bij het FWO en het IWT neemt toe en is vooral bij het IWT sterk gestegen.

U maakt zich zorgen over het mank lopen van de instroom van doctoraatsstudenten. Slechts een derde van alle doctoraatsstudenten zou effectief de

titel behalen. Ik wil er u op wijzen dat het hier gaat om junioronderzoekers die niet allemaal beginnen aan een doctoraatsonderzoek. Vier op tien junioronderzoekers die niet doctoreren, verlaten al binnen twee jaar de universiteit. Ik kom daar straks op terug.

Ik wil eerst een aantal kanttekeningen maken. Op zich is het een goede ontwikkeling dat het aantal kandidaten voor een beurs groter is dan het aantal beschikbare doctoraatsbeurzen. Dat betekent immers dat er voldoende en zelfs groeiende belangstelling is bij afgestudeerden om een doctoraatsonderzoek aan te vangen. De sterk verhoogde vraag naar doctoraatsbeurzen is ook te verklaren door de verzwakte economische conjunctuur met minder evidente werkgelegenheidsperspectieven, ook voor universitair afgestudeerden. Voor de aanvragen van IWT-specialisatiebeurzen komt daarbij de factor van de toename aan licentiaten in de Biomedische Wetenschappen als nieuwe afstudeerrichting.

Beide factoren maken dat van circa 400 ontvankelijke en behandelde aanvragen in de periode 1994-2001, het aantal ontvankelijke en behandelde aanvragen steeg tot 524 in 2002 en 676 in 2003. De budgettaire voorzieningen goed voor 150 nieuwe beurzen IWT, waren hier niet op berekend en de vraag rijst of de conjuncturele factor structureel mag worden verwacht voor de komende jaren.

Het slaagpercentage voor de IWT-beurzen is dan ook sterk gedaald : van ongeveer 40 percent in de periode 1994-2001 tot 28,8 percent in 2002 en 22,2 percent in 2003. De gemiddelde kwaliteit is licht gedaald in 2002 en 2003, gemeten in puntenscores. Toch is het zo dat een hogere puntenscore moet worden gehaald in 2002 en 2003 ten opzichte van de periode 1994-2001 om voor een beurs in aanmerking te komen.

Bij het FWO en het IWT krijgen de doctoraatsstudenten een beurs voor tweemaal twee jaar. In bijna alle gevallen is er een verlenging van de beurs. Een tussentijdse evaluatie van de voortgang van het doctoraatsonderzoek is maar normaal. De kwestie van de aaneenrijging van kortlopende contracten is niet aan de orde bij doctoraatsbursalen, maar komt eerder voor bij wetenschappelijke medewerkers waarvan de duur van de aanstelling bepaald wordt door de duur van het onderzoeksproject.

Voor de postdoctorale onderzoeksmandaten van het IWT is in geen formele budgettaire beperking voorzien. Deze worden gefinancierd vanuit de begroting voor steun aan O&O-bedrijfsprojecten en Vlaamse Innovatie Samenwerkingsverbanden.

Vanderpoorten

Enkel een voldoende kwaliteit van de aanvragen speelt hier in de praktijk een beperkende rol. In 2002 werden 26 postdoctorale onderzoeksmandaten aangevraagd en 15 goedgekeurd. In 2003 werden er 50 aangevraagd en 20 goedgekeurd. Deze onderzoeksmandaten gelden voor een periode van twee jaar, eventueel verlengbaar met een jaar.

Het budget voor de IWT-specialisatiebeurzen en FWO-beurzen moet uiteraard afgewogen worden tegenover de overige budgetten in het domein van Wetenschap en Innovatie. Het FWO en het IWT zijn lang niet de enige kanalen. De universiteiten verstrekken per saldo meer doctoraatsbeurzen dan het FWO en het IWT samen.

Feit is dat heel wat onderzoekers een beurs toegekend kunnen krijgen vanwege hun universiteit op basis van projecten van fundamenteel of van strategisch basisonderzoek. Deze beurzen worden onder meer gefinancierd met het budget van het Bijzonder Onderzoeksfonds, met FWO-middelen voor projectonderzoek en nog andere financieringsbronnen. Naast deze doctoraatsbeurzen zijn er nog andere mogelijkheden voor de financiering van doctoraatsonderzoek : aanstelling als assistent aan een universiteit of hogeschool bijvoorbeeld of aanstelling als wetenschappelijk medewerker aan een universiteit. Ik zal u de cijfers van 1 februari 2003 hieromtrent overmaken. Er doen nog heel wat buitenlandse doctorandi onderzoek aan onze universiteiten. Ook hiervan zal ik u de cijfers bezorgen.

Volgens mij is er geen gebrek aan mogelijkheden voor doctoraatsonderzoek. Dat wil niet zeggen dat deze beurzen evenredig over alle disciplines zijn verdeeld. Bovendien stijgen de middelen voor onderzoeksprojecten en programma's wel in aanzienlijke mate. Zo werd bijvoorbeeld in 2003, 35 miljoen euro toegewezen voor het strategisch basisonderzoek. Het betreft vierjarige projecten waarop 66 onderzoekers werkzaam zijn die een doctoraat wensen te halen. Jaarlijks wordt een SBO-oproep voorzien.

De bestaande multipale financieringskanalen zullen er zeker voor zorgen dat de allerbeste kandidaten hun onderzoeksbeurs halen, maar uiteraard blijft de vraag groter dan de financiële mogelijkheden. De groeiende begroting voor O&O-kredieten die is voorzien voor de komende jaren, zal vermoedelijk de structurele tekorten aan posities corrigeren, maar uiteraard kunnen conjunctuurgebonden fluctuaties van aanvragen niet structureel worden

opgelost. De aanzienlijke toename van het wetenschaps- en innovatiebudget komt onrechtstreeks ook ten goede aan de onderzoekers die een doctoraat wensen te koppelen aan hoogwaardig basisonderzoek.

De grote uitdaging voor de universiteiten en het universitair onderzoek is niet zozeer het aantrekken van doctorandi maar wel de doorstroming van gepromoveerden naar de positie van gevestigd vorder en naar de formatie van het zelfstandig academisch personeel, met andere woorden het behoud en het aantrekken van talentvolle onderzoekers. De hiervoor beschikbare middelen zijn veel beperkter dan de middelen beschikbaar voor doctoraatsbeurzen en voor onderzoeksprojecten. De overheveling van de vaste FWO-onderzoekers naar de formatie van het zelfstandig academisch personeel, heeft enige budgettaire ruimte gecreëerd. In beperkte mate hebben de universiteiten financiële ruimte om zelfstandig academisch personeel aan te stellen van wie de opdracht hoofdzakelijk uit onderzoekstaken bestaat en waarvan de omvang van onderwijstaken en bestuurstaken veel eer beperkt is.

In zijn ontwerp memorandum voor de volgende regering doet de VRWB een aantal voorstellen met betrekking tot het statuut van onderzoekers en doctorandi. De volgende regering moet dit onderwerp in ieder geval opnemen in het regeerakkoord. Onderzoek doen is in de eerste plaats mensenwerk. Een krachtig en innovatief onderzoeksbestel vergt voldoende gekwalificeerde en talentrijke onderzoekers. Er is mondiaal een toenemende concurrentie om de beste onderzoekers aan te trekken. Toponderzoekers inspireren hun omgeving en kunnen hele vakgroepen op sleeptouw nemen. De aantrekking en het behoud van de beste wetenschappers vergen een inspanning van de universiteiten en onderzoeksinstellingen. Een tekort aan talentvolle wetenschappers kan een bedreiging vormen voor het onderzoeksbestel en voor het academisch bedrijf in zijn geheel. Toponderzoekers trekken andere goede onderzoekers aan.

De invoering van de associaties zal ongetwijfeld een invloed hebben op de onderzoeksinfrastructuur. De vorming van associaties en de ontwikkeling van onderzoeksplatforms van een universiteit met een of meerdere hogescholen in de schoot van een associatie zullen bijdragen tot een betere benutting van het onderzoekspotentieel. De ontwikkeling van het onderzoek moet een punt zijn van voortdurende aandacht en zorg van de overheid en de overheid moet voldoende budgetten vrijmaken voor het onderzoek, maar dit mag niet ten koste

Vanderpoorten

gaan van het academisch onderwijs. Goed onderzoek is sterk gebaat bij goed wetenschappelijk onderwijs, want wie wil oogsten moet eerst zaaien.

In totaal zijn er aan onze Vlaamse universiteiten 2.802 doctoraatsbursalen actief, volgens de gegevens van 1 februari 2003. Samen met het AAP vormt dit een populatie van 4.037 eenheden. Hierover heb ik een gedetailleerde tabel die ik u zal bezorgen, alsook een tabel van de verdeling van mensen die hebben gedoctoreerd per faculteit. Het aantal doctoraten stijgt gestaag : van 580 in 1996-1997 naar 723 in 2000-2001.

Mijnheer Vandenbroeke, ik wil met dit antwoord vooral aangeven dat het niet alleen een kwestie is van meer middelen voor meer beurzen, het ligt genuanceerder en complexer dan dat. Ik wil erop drukken dat er naar onderzoek in het algemeen aanzienlijk meer middelen zijn gegaan. De afspraak is dat dit in de toekomst nog zal gebeuren. Er zijn ook meer middelen gegaan naar het FWO waarvan een deel kan worden besteed aan beurzen. Hierover kan het FWO deels autonoom beslissen.

Een element waarop u en de heer Van Baelen hebben gewezen, wil ik nader onderzoeken, namelijk de uitstroom. Dit heeft veel te maken met mensen die eigenlijk niet echt de bedoeling hadden om te doctoreren. De vraag blijft met welke motivatie zij hier toch aan zijn begonnen. Ik maak me sterk dat ik dat element nader zal laten onderzoeken, eventueel via een enquêteering via de betrokkenen zelf om er een goed zicht op te krijgen. Als er op een of andere manier een probleem blijkt, moet dit worden bijgestuurd.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onderschrijf ten volle dat dit een heel complexe materie is, maar wel een bijzonder belangrijke, zowel vandaag als in de toekomst. U onderschrijft blijkbaar het belang hiervan ten volle.

In alle mogelijke septemberverklaringen luidde het telkens dat we ons moeten voorbereiden op 2010 en dat we aan de top moeten staan van de kenniseconomie. Daartoe moeten we onze positie van jaar tot jaar opbouwen. Er zijn echter twee cruciale problemen. Door omstandigheden is het risico ontstaan dat de uitstroom van de ZAP'ers in de eerst-

volgende vijf jaar heel groot zal zijn. Bovendien is er een probleem met de instroom.

De vraag is inderdaad of iedereen wel gemotiveerd is om dit aan te pakken. De begeleiding van doctorandi is alvast verbeterd, wat zeker een troef voor de toekomst is. Als we echter in 2010 helemaal klaar willen zijn voor de kenniseconomie, dan moet dit nog meer ter harte worden genomen. Wie het ook mag realiseren in de volgende regering, moet van dit onderwerp een prioriteit maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.56 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 11.02 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Short-Title Catalogus Vlaanderen (STCV)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Short-Title Catalogus Vlaanderen.

Minister Vanderpoorten antwoordt in naam van minister Van Mechelen.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u herinnert zich wellicht dat ik deze vraag begin oktober al aan de minister van Onderwijs heb gesteld. Zij antwoordde toen dat ik de vraag diende te stellen aan de minister van Wetenschapsbeleid. Vandaar dat ik nu een tweede zit heb. Ik geef u dan ook een resumé van mijn oorspronkelijke vraag.

20 jaar geleden is in Nederland begonnen met een bijzonder waardevol modelproject. Toen werd geprobeerd de Nederlandstalige publicaties uit het ancien régime te inventariseren. Hier bij ons werd in 1999 een analoog project ingediend bij het FWO, meer bepaald via het Max Wildiersfonds.

Vandenbroeke

De bedoeling is alle in het Nederlands verschenen en in Vlaanderen gedrukte publicaties uit de zeventiende eeuw te inventariseren. Dat gebeurt bij een zestal bibliotheken in samenwerking met de universiteiten van Antwerpen, Leuven en Gent. Het project heeft nu vier jaar geduurd en werd afgesloten op 31 december. Het mondde uit in een schitterende studiedag in het Paleis der Academiën.

Het is een project dat ieders waardering verdient. Mijn verzoek is dan ook dat het nog langer zou kunnen doorgaan. Het is niet de bedoeling dit tot in het oneindige te laten duren, maar wel een aantal bibliotheken die tot nog toe niet in het onderzoek waren opgenomen, er alsnog bij te betrekken. Het gaat onder andere om het Museum Plantin-Moretus en de Koninklijke Bibliotheek.

Tegelijk zouden ook de anderstalige publicaties uit de zeventiende eeuw in het bestand kunnen worden opgenomen. Dat zou een comparatieve analyse toelaten van de betekenis van het Nederlandstalig typografisch werk.

Mevrouw de minister, dit project geniet een breed draagvlak, wat geïllustreerd wordt door het feit dat ook de Taalunie een wezenlijke inbreng doet. Is het niet mogelijk dit waardevolle maar nog onafgevoerde project voort te zetten, al was het maar in beperkte mate? Nu wordt dat nog geprobeerd met een kleine inbreng van Leuven en Gent. Is het mogelijk te voorzien in structurele mogelijkheden voor dit soort projecten die, zoals dit, zeer waardevol zijn, maar na vier jaar onderzoek nog niet helemaal af zijn?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook ik vind het heel belangrijk dat de documenten uit de zeventiende eeuw en de catalogi daarvan ontsloten worden door de instituten die de heer Vandenbroeke heeft genoemd. Nu hebben ze daar de nodige specialistische kennis en zijn er mensen voorhanden. Als het project wordt onderbroken, dan zullen die uitwaaiers over veel instituten. Mocht het in de toekomst alsnog wenselijk zijn er opnieuw mee te beginnen, dan zou het veel tijd vergen om de knowhow en de specialistische kennis opnieuw samen te brengen. De heer Vandenbroeke luidt terecht de alarmbel. We mogen deze gespecialiseerde mensen niet verliezen. De zeventiende eeuw moet via catalogi worden ontsloten.

De voorzitter : Sta me toe op te merken dat ook de achttiende eeuw nog onontgonnen terrein is.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de Short-Title Catalogus Vlaanderen of STCV is een project van het Max Wildiersfonds, dat via het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek wordt gefinancierd. Het liep van 1 januari 2000 tot 31 december 2003. Het Max Wildiersfonds was aanvankelijk een eenmalig initiatief dat het toegankelijk maken van archivalische bronnen voor wetenschappelijk onderzoek beoogde. Omdat de nood zeer hoog was, heb ik als minister verantwoordelijk voor FWO-Vlaanderen een gedeelte van de 4-percentmarge waarover de minister kan beschikken, laten vastleggen voor de verlenging ervan. Vandaag wordt niet meer voorzien in specifieke kredieten voor dit type van onderzoek.

De mensen van het STCV-project kunnen in principe een beroep doen op de middelen van FWO-Vlaanderen, meer bepaald op de ondersteuning voor de aanschaf van middelgrote apparatuur. In de nieuwste beheersovereenkomst van FWO-Vlaanderen is daarom bepaald dat projecten zoals deze in de rubriek 'middelgrote apparatuur' kunnen worden ingepast. De term 'middelgrote apparatuur' kan voor de menswetenschappen immers worden opgevat als instrumenten voor de uitbouw en het toegankelijk maken van corpora, collecties en dergelijke. De middelen voor de ondersteuning van de aanschaf van middelgrote apparatuur zijn niet veel toegenomen. Dankzij bijkomende middelen is er wel sprake van een gestage aangroei. In de nieuwste beheersovereenkomst van FWO-Vlaanderen is dat bevestigd. De prioritaire keuzen moeten worden gemaakt na een evaluatie van de FWO-commissies.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Ik dank de minister voor haar antwoord. Heb ik u goed begrepen dat een nieuwe aanvraag, aangepast aan in wat nu is voorzien voor de uitbreiding van middelgrote apparatuur, eventueel een kans maakt? Dat lijkt me een mogelijkheid, want ze bieden hun databestanden via het internet aan.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Men zou daarvoor kunnen opteren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.11 uur.*
